

I Per Wirténs fotspår

Där jag kommer från

NEDSLAG Huddinge Nyheter anmälde i förra numret Per Wirténs bok "Där jag kommer från – Kriget mot förorten". Det är hans sjätte bok. Vi får följa Pers egen historia genom femtio år, men också en tidsresa genom samhällsutvecklingen. I denna artikel gör vi några nedslag i den vandring Per Wirtén gjorde genom Huddinge och fram till Gullmarsplan innan han skrev boken.

I denna reseskildring väver Per Wirtén in iakttagelser, historia, reflektioner med anknytning till hans gångväg. Det är tydligt att Per Wirtén är intresserad och kunnig i samhällsbygget i vid bemärkelse. *Varför ser det ut som det gör där jag kommer från?* och *Varför detta massiva förakt för förorten?* är två frågor Per söker svar på.

Kungens kurva

Per startar sin vandring i Heron City i Kungens kurva. Han har med sig karta, termos, fältflora, sittunderlag, kikare, enkel matsäck och en svart anteckningsbok. Startpunkten är i "storstadens källare" med köplador, P-platser och motorleder. Per anser att Kungens kurva lider brist på fantasi, och under sin vandring där övervåldigas han av dysterhet.

Gigantiskt markbyte

Per ger en mycket intressant skildring från tidigt 1960-tal när "Huddingekungen", det vill säga den legendariske socialdemokratiska ledaren Nils Eliasson, gjorde en stor markaffär med Stockholms stad. Staden ägde Vårby herrgård med stora skogar och betesmarker, bland annat dagens Kungens kurva, och allt detta bytte Huddinge till sig. I utbyte fick Stockholm bland annat den mark, där Skärholmen ligger idag. Affären gjordes delvis upp på plats i blötsnö senvintern 1961. Kartor, pennor och ett långt måttband var redskap. På den mark Huddinge bytte bort bodde

vid den tiden endast 15 personer, men också 50 svin några hästar. Idag kostar en kvadratmeter cirka 4 000 gånger mer än priset då.

IKEA

I avtalet stod det att gårdarna vid kurvan skulle bevaras som friluftsmark. Första arbetsdagen 1962 träffade Nils Eliasson en möbelhandlare från Småland vid namn Ingvar Kamprad. Det ledde till att Kamprad köpte en stor ekbacke i Kungens kurva. 1965 invigde IKEA sitt nya och stora varuhus vid en motorväg och med gratis parkering. I samma veva hade Huddinge också sålt mark till Esso och Metro centrallager.

Masmo

Nils Eliasson hade en idé om att skapa ett bilistcentrum i Vårby, men det var inte tiden mogen för. I stället övertygades KF att bygga ett trekantigt Obs!-varuhus där. Eliasson uppdrog åt en arkitekt att rita ett 300 meter långt nio-våningshus i Masmo – det blev Ormen Långe. Obs! blev Storstockholms första köplada. Idag – femtio år senare – har lokalerna flera användare, som rymmer i begreppet bilistcentrum.

Gömmarskogen

Per Wirtén slås av den skarpa kontrasten när han lämnar Kungens kurva och ger sig in i natur-

Per Wirtén

Per är författare och frilansskribent. Han föddes 1958 och bor i Fullersta. Hans senaste bok heter "Där jag kommer från" med under rubriken "Kriget mot förorten". Det är hans sjätte bok. Hans senaste bok är en biografi över Herbert Tingsten. Per är en av grundarna till Dagens arena, där han varit chefredaktör och fortfarande medverkar. Per skriver till kultursidorna i Expressen och Sydsvenska Dagbladet. Han har tidigare skrivit två krönikor här i Huddinge Nyheter.

Några av Wirténs tidigare böcker: Europas ansikte, Populisterna, Kosmopolitik nu! och Hellre fattig än arbetslös?

Foto: Bokförlaget Atlas

reservatet. Han kallar skogen runt Gömmaren för Huddinges Central Park. Den passar in på det som kallas "naturpark", det vill säga skogsmarker med sjöar, hagar och ängar genomkorsade av promenadleder. Per sätter sig på en berghäll vid Gömmaren med utsikt mot badplatsen och dricker kaffe. Stigarna är hårt slitna, och storstadens ljud tränger sig på. Man är aldrig ensam.

Per går vidare mot Masmobergets högsta punkt. Han hittar ett konstverk i form av ett meterhøgt röse av knöliga stenar. Det är en anonym konstnär bakom verket och omistligt vackert.

Glömstadalen

Per kommer ner till Glömstavägen, där trafiken är tät. Det är svårt att hitta en lucka mellan bilar och

bussar. Han har – fascinerad och skräckslagen – studerat kartor från det glada 60-talet. Där skulle Huddinge strimlas av fyra feta parallella leder. En skulle heta Fläsklösaleden och den skulle gå rakt igenom naturreservatet.

Per hamnar vid Sverkers runsten, som Huddinge Nyheter tidigare berättat om. Han konstaterar att han står vid en tusen år gammal trafikapparat. Han tycker att det känns naturligt att en ny väg ska byggas här i dalen. Han älskar inte trafikleder, men han lever med dem.

Nu när Wirtén närmar sig Flemingsberg och senare Fullersta och Stuvsta avslutar vi vår vandring för att återkomma i kommande tidningar.

Roger Karlsson

MUSIK Huddingebaserade Roger Karlsson släppte för ett tag sedan sitt femte studioalbum med titeln "Tecken & spår". Inspelad under tio hektiska dagar någonstans i urskogen utanför Sundsvall fortsätter Karlssons musikkarriär med stora framsteg.

Karlsson debuterade redan på 80-talet, då i alternativrockbandet Inferno. Karriären snappades ytterligare upp när han på 90-talet frontade folk-punk-popkvintetten Tuk Tuk Rally, med vilket han turnerade runt på många av landets livescener. Redan 1995 släppte han sitt första soloalbum och nu, nästan tjugo år senare, är det dags för hans femte soloplatå.

Det går inte att undgå att tänka på Thåström och för den delen Lars Winnerbäck, när man lyssnar på Tecken & spår. Texterna ter sig hämtade ur vardagliga känslor, men sjungs av Karlsson på ett målade och emotionellt sätt. Det är inget tvivel om att Karlsson är en mästare på att gripa sig an lyssnarens inre på det allra mest makalösa sätt. Låtarna och deras sound skiljer sig och plattan kan verkligen betraktas som högst variationsrik. Det finns en låt för dygnets alla timmar: en att lyssna på vid frukostbordet när du läser morgontidningen, en när du sitter på pendeln på väg in till city och inte orkar lyssna på medresenärernas tjatter, en när du stressar från möte till möte under arbetsdagen och en när du känner dig som mest nere efter ett gräl med en vän eller livskamrat.

Plattan innehåller en hel del guldkorn och några favoriter är "Vilsna stackars jag", "Ända fram" och inte minst "Alby 1981". Vad alla låtar har gemensamt är

att de alla går att känna igen sig i. De speglar vårt samhälle och vårt mänskliga undrande över det förflutna och över tidigare relationer och vänner. Detta visar inte minst låten "Nitton långa år" prov på, vilken handlar om undrandet över hur en människa ur ens tidigare liv har det, mår, lever och är. Så banala och enkla vardagligheter fångar Karlsson upp, sätter ord på och sjunger ut. Stillsamt, förundrande och ljudligt!

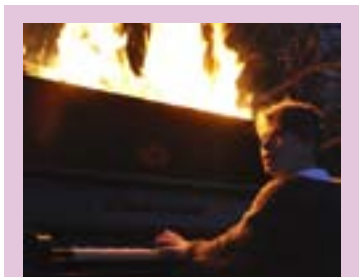

Foto: Karin Samuelsson

Roger Karlsson

Namn: Roger Karlsson
Bor: med familjen i Ågesta
Gör: arbetar på Kungsklippe-skolan i Stuvsta som fritidspedagog och musiklärare
Aktuell: med plattan "Tecken & spår"

Tina och Zlatan

RECENSION Ann-Kristin Lundmark, legitimerad psykoterapeut från Huddinge, har tidigare gett ut en bok om sorg; "Sorgens olika ansikten". Nu debuterar Lundmark inom barnboksgenren med sin bok om Tina och Zlatan.

Boken berättar om Tina som går i andra klass. Tinas klasskamrat Andy älskar Zlatan och samlar på allt med Zlatan på. Tina lovar Andy att fixa Zlatans autograf till honom.

Tinas plan är att fixa autografen via sin pappa, som kan träffa Zlatan genom sitt arbete. Men just då byter Tinas pappa arbete och möjligheten att träffa Zlatan försvinner.

Det var ingenting Tina kunde veta då hon lovade Andy. Nu rasar Tinas hela värld samman. Hur ska hon kunna förklara för den snälle Andy att hon kanske inte kan hålla sitt löfte för honom? Tur att mormor finns.

Trovärdig berättelse

Boken är en mycket trovärdig och enkel berättelse om hur hela ens värld kan gå under. I Tinas ålder har skolan och skolkamraterna en mycket stor och viktig del i ens liv. En andraklassare har ofta inte hunnit skaffa sig så mycket erfarenhet om "när livet rasar" och ofta gör man nog som Tina. Man tiger och tror att aldrig någonsin kan livet bli ok igen.

Det är lätt att känna igen sig i berättelsen. Många av oss har haft en "egen Tina" hemma. Man ser

att ens barn har sorg eller hemligheter, som de inte vill dela med en förälder. Men hur kan man då som förälder hjälpa till om inte ditt barn vill berätta.

Då är det bra att ha en mor eller farförälder till hands, som Tina har i boken.

Den varma och förstående

mormor, som beskrivs, blir nog räddningen för många som upplever liknande händelser som Tina gör. En mormor som har tid och som kan sätta sig in i Tinas problem, så att problemet till slut försvinner och Tina kan återgå till sitt liv som en glad och sorglös andraklassare. I alla fall tills nästa stora livshändelse står på tröskeln.

Enkelt och rart

Efter att ha läst Ann-Kristin Lundmarks bok om Tina och Zlatan tror vi att många föräldrar till skolbarn kan få glädje och nytta av boken. Så mycket "barnpsykologi" på ett enkelt och rart sätt har Lundmark lyckats få med i den trovärdiga och varma berättelsen om Tina och hennes stora livskris. Nu är det bara att önska att Lundmark fortsätter med sin nya författargenre och skriver fler böcker om Tina eller andra ungdomar där ute i vår stora värld.

Ann-Kristin Lundmark

Bor: i centrala Huddinge sedan 1966.

Familj: Gift, tre barn och fem barnbarn.

Bakgrund: Psykolog med inriktning kris, sorg och trauma.

Arbete: Är privatpraktiserande psykoterapeut, föreläsare och författare. Är med i Utrikesdepartementets stödtyrka för kriser.

Foto: Cecilia Palmsäter

